

χρῶσι τῆς δεούτης προσοχῆς, καὶ τὸ μουσικὸν τοῦτο σύστημα, καθαρῶς Ἑλληνικὸν καὶ θρησκευτικόν, νὰ γείνη παραδεκτὸν ἐν ταῖς ἡμετέραις ἀνατολικαῖς ἐκκλησίαις ἐπ' ἀγαθῇ τῆς προόδου τῶν ἀναγεννωμένων ὁρατίων τεχνῶν ἐν τῇ φιλῇ πατρίδι.

Μάντιστερ, 15 Ὀκτωβρίου 1861.

Χ. Δ. ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ.

ΣΥΛΛΟΓΗ

λέξεων, φράσεων καὶ παροιμιῶν

ἐν χρήσει παρὰ τοῖς σημερινοῖς κατοικοῖς
τῆς νήσου Κυθήρων.

(Συνέχ. ἴδε φυλλάδ. 276, 277.)

—οοο—

Ἄνεμομαζώματα. Συνάθροισις παντοίων εἰδῶν πραγμάτων, ἐξ οὗ καὶ ἡ παροιμία· «ἀνεμομαζώματα διαβολοσκορπίσματα».

Ἀνεξάγκλητος, ἀντὶ ἀνεξάντλητος. Ἀναρίθμητος. «ἔχει βίος ἀνεξάγκλητος». Τουτ. εἶναι ὑπερπλουτος.

Ἀνημένω καὶ ἀναμέγω. Περιμένω τινὰ ἀκαρτερῶ, ἀπαντέχω.

Ἀνημπορεύω καὶ ἀνήμπορος, ὁ ἐλαφρὰ ἀσθενῶν, ὁ κακοδιάθετος. «Αὐτὸς ἦταν ἀνήμπορος, ἢ ἀνημπόρευε».

Ἀνιατα (τὰ). «Ἐπαθε τὰ ἀνίατα» τουτ. ὑπέφερε τὰ πάνδεινα.

Ἀνιστοροῦμαι, ἀναπολῶ τι εἰς τὴν μνήμην μου, «στέλω καὶ ἀνιστοροῦμαι».

Ἀντάρα (ἡ) καὶ ἀνταραῇ, θόρυβος πολὺς καὶ ταραχή. «ἔχουν ἀντάραις στὸ σπῆτι καὶ τρεχάματος».

Ἀντηλαρίδα (ἡ) καὶ ἀντήλα. Κοινῶς ἡ ἀντηλίξ, ἡ ἀντανάκλασις τοῦ ἡλίου.

Ἀντί (τὸ) καλεῖται ἐργαλείον τι ὑφάντικόν ἀποτελοῦν μέρος τοῦ ἀργαστηρίου, ἢ ἐργαστηρίου (ἐργαλεῖς) καὶ χρησιμεύειν εἰς ἀντίστασιν.

Ἀντιθαστῶ. Λέγεται ὅταν ἀντιθαστάζῃ τις, ἢ ὑποστηρίξῃ ἐκάτερον τῶν ἐπὶ τοῦ σάγματος φορτίων ζώου τινός, ὅταν φορτώνηται ἢ ἐκφορτώνηται. Σημαίνει δὲ καὶ τὸ παρεμποδίζω ἢ σταματῶ, ὡς, ἡ φρ. «τὴν ἀντιθάσταζεν τὰ καταμήνια», τουτ. ἐγένεν ἐπίσχεσις τῶν ἐμμήνων.

Ἀντιβοῶ, καὶ ἀντιβοῇ, καὶ ἀντιβοῖτό, λέγεται ἡ ἀντήχησις κρότου τινός μετὰ βόμβου.

Ἀντίγαμος. Λέγεται ἡ ἐορτὴ μετὰ τὴν ὀγδόην ἡμέραν τοῦ γάμου, καθ' ἣν συνεπισκέπτονται οἱ συγγενεῖς τῶν νεοσυζευθέντων, καὶ συνεορτάζουσιν ἀμοιβαίως. Ἄλλαχού λέγεται καὶ ἀντίχαρς, καὶ ἐπιστροφή.

Ἀντίδια, καὶ ἀντιδομάρουλα. Εἶδος πικρῶν μαρουλίων. Ἴσως ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ *indivia*.

Ἀντιδίκος. Ὁ ἐναντίος, ὁ ἐχθρὸς, ὡς ὁ ὀρκιζόμενος εἰς ἅγιον λέγει. «Ἀντίδικο νάχω τὴ χάρα του».

Ἀντικάματο. Λέγεται ἡ ἀνταπόδοσις μισθοῦ ἐργασίας ἀγροτικῆς.

Ἀντιλαλία. Ἡ ἀντήχησις τῶν κωδῶνων. Λέγεται καὶ *λαλία*.

Ἀντιλόγησε ἀντὶ τοῦ ἀντελόγησε, τουτ. ἔλειψεν ἀπὸ τὸν λόγον του, ἢ μετέβαλε γνώμην.

Ἀντιμάμαλο, καὶ ἀντιμακαλίζω. Σημαίνει τὸ ἀνγκινῶ σῶμά τι, ἢ τὸ κτυπῶ κατὰ γῆς. Λέγεται καὶ ἀσχοχτυπῶ.

Ἀντιμόστομο. Εἶδος μέτρου ἐλτάτως ἑλαστον σπιθαμῆς. Ἄλλαχού *Ἀγκυρόστομο*.

Ἀντίφημος (ἐπίρ.) Μήπως, ἀρχε. Λέγεται καὶ ἀπάντιμος, καὶ *Μήγαρης* (Μη γάρ). Ἰδὲ καὶ λέξ. ἀπάντιμος.

Ἀντιπατεῖ. Λέγεται ἐπὶ ἀνθρώπου περιπατοῦντος μὲ οἷσιν· σημαίνει δὲ καὶ τὸ πατῶ ἐναλλάξ ἐπὶ τινος μαλακοῦ σώματος ὡς, «ἀντιπατεῖ τὰ σταφύλια» εἰς τὸ λανὸ (ληνόν) ἢ εἰς τὸ πατητῆρι.

Ἀντιράβδι (τὸ) Καλεῖται πᾶν τὸ ἐπ' ὤμων ἐπὶ τινος ῥάβδου βασταζόμενον.

Ἀντίσηκο (τὸ), ἐκ τοῦ ἀρχαίου ἀντισηκῶ καὶ ἀντισήκωκ. Τὸ φέρον εἰς ἱσοσταθμίαν ζυγίζόμενον βάρος, ἢ, τὸ ἐξισάζον.

Ἀντισκαφίω ἢ ἀντισκάφτω. Σημ. τὸ σκάπτω διὰ δευτέραν φοράν τὸν ἀγρόν, «ἀντιτεμάφησε τ' ἀρπῖλι καὶ τὸ χωράφι».

Ἀντισκόβω ἢ ἀντισκόβω, καὶ ἀντισκόφτω. Σημ. διακόπτω τὴν ὁμιλίαν τινός. «Μὴ τὸν ἀντισκόβεις», τουτ. μὴ ἐμποδίζεις τὴν σειρὰν τῆς ὁμιλίας του.

Ἀντιστήλωμα. Καλεῖται τὸ ὑποστήριγμα, καὶ ἀντιστηλόνω, ῥεμ.

Ἀντίσπακο (ἀντίσπακον) «εἶναι πικρὸ ἀντίσπακο», τουτ. ἔχει τὴν γεῦσιν πικράν ὡς τῆς σφάκας, ἢ ῥοδοδάφνης.

Ἀντριέομαι. Ἀντὶ τοῦ ἀνδρίζομαι, ἐνδυναμοῦμαι.

Ἀντρογυναῖκα, καὶ ἀντρογύναικο. Ἡ εὐρωστος γυνὴ ἢ ὁμοιάζουσα τὸν ἄνδρα (*Virago*). **Ἀντροκόπελο** (τὸ), λέγεται τὸ κοράσιον τὸ μετὰ τῶν νεανίων ἀναμειγνυόμενον καὶ παίζον.

Ἀντοναῖδα. Εἶδος βοτ. ἱατρ. Ἴσως ἡ ὀνονίς (*ononis hartsensis*), ἐξ οὗ καὶ τὸ παρὰ τῶν γυναικῶν λεγόμενον. «Ἀντοναῖδα καὶ λουλάκι, καὶ ἀλλονένα χορταράκι, νὰ τὰ ξεύραν ἢ μανὰδες δὲν ἐχάναν τὰ παιδιὰ τους».

Ἀνυδρία. Λέγονται αἱ ἀνομβρίαι ἢ λειψυδρίαι. Ἐφέτος ἔχομεν ἀνυδρίας, ἢ ἀναβροχίας ἢ ξερασίας. Εἰς οὗ καὶ ὁ ἀνυδρὸς τόπος, τουτ. ξηρὸς (*aride*). «Ἀνυδρο λάδι», λέγεται τὸ καθαρὸν καὶ ἄδολον ἔλαιον.

Ἀνυδατῶν (ἡ) καλεῖται ἡ ὑφάντρια (*la tis-serande*).

Ἀνω-ἄνω, καὶ ἔτω. Λέξεις ἀγροτικαὶ λεγόμεναι

ναι παρὰ τῶν χωρικῶν, ὅταν ὁ ἀρτοποιὸς ὁδηγῇ πρὸς τὰ ἄνω ἢ πρὸς τὰ ἑσω τοὺς βόας.

Ἀνωγκάτωγο, ἡ ἀνώη καὶ κατώη (ἀνώγειον καὶ κατώγειον). Λέγεται ἡ διώροφος οἰκία. Καὶ ἡ προοίμια αὐτῆς Κάνει ἀνωγκάτωγα μετὰ τὸν νοῦ του π. τουτ. φαντασιοκοπεῖ, ὡς τὸ παρὰ τοῖς Γαλλ. αὐτοῖς *ha-teaux en Espagne*.

Ἀνώφυλο καὶ κατώφυλο. Τὸ ἀνώφυλον καὶ κατώφυλον τῆς θύρας.

Ἀξάμονω ἢ ξάμονω. Σημ. τὸ σημαδεύω, σκοπῶ. αὐτῶς ἔξάμοσε νὰ κτυπήσῃ.

Ἀξέθρα (ἡ) λέγεται ἡ ὁπή τοῦ περιτοιχίσματος τῶν ἀγρῶν πρὸς ἐκροὴν τῶν βροχίμων ὑδάτων.

Ἀξία-καί-τιμήτου! φρ. λεγομένη ἐπὶ ἀνθρώπου πράξαντος ἀξίειναι ἔργον· τουτ. Εὖγε τῆς ἀξιοῦναι τοῦ!

Ἀξίνα. Ἡ ἀξίνη. Ἡ τζάππα, παρ' ἄλλαις, καὶ ἀξινίζω, τουτ. σκάπτω δι' ἀξίνης. αὐτῶς ἡ ἀξίνη καὶ τὸ φτιάκει δὲν τὸν ἔγανει, φρ. λεγομένη ὅταν δυσκόλως ἐκβαίνει τις ἀπὸ ἐν μέρους.

Ἀξίονω. Ταυτοσίμων τοῦ αὐξάνω, ἐπὶ τρ. πρ. αὐξάνει τὸ πικρὸν.

Ἀξίονι (τὸ) ὁ ἄξων. Τὸ ἄξιονι τοῦ μύλου (le pivot).

Ἀξόπνητος. αὐτῶς ἔκοιμήθη ἢ ἔπεσε, τὸν ἀξόπνητο.

Ἀπαλὰ (τὰ) αὐτῶς ἀπαλὰ τοῦ μωροῦ, τουτ. τὸ ἀπαλὸν μέρος τοῦ βρέγματος τῶν νηπίων. Λέγονται ἐπίσης ἀπαλὰ, τοῦ οὐρανίσκου τὸ ἀπαλὸν μέρος. (ἴσως ἐκ τοῦ ἱταλ. *Palato*.)

Ἀπαλέτης. Καλεῖται ὅστις ἤδη ἀπάλεσεν, ἢ ἀλεσεν εἰς τὸν μύλον τὸν κομισθέντα σιτόν του.

Ἀπαληθείας. (ἐπίρ.) ἀντὶ τοῦ ἐπ' ἀληθείας. αὐτῶς ἀπαληθείας, μὰ τὴν ἀλήθειαν.

Ἀπάντιμος (ἐπίρ.) Μήπως, μήποτε, (ἰδὲ καὶ ἀντίξημα).

Ἀπαντοχή, καὶ ἀπαντέχω (ἀπεκδέχομαι) περιγνώ τι. αὐτῶς εἶναι ἐλπίδα καὶ ἀπαντοχή.

Ἀπασπροῦ, (ἐπίρ.) αὐτῶς τὸν ἔκχευε ἀπασπροῦ, τουτ. τὸν ἐξευτέλησε μεθ' ὕδρων.

Ἀπανοθάνω. αὐτῶς ἀπανοθάνει, ἢ τὸν ἀπανόβαλλε, τουτ. ἐπέβαλεν ἐρίδας ὁ εἰς κατὰ τοῦ ἄλλου, ἢ αὐτὸν ἔβαλλε στὰ λόγια, φρ.

Ἀπανοδοῦναι. αὐτῶς τοῦ ἀπανοδοῦναι, ἢ αὐτῶς ἀπανόδοσε, λεγομένη ἐπὶ τινος συναισθανομένου, κατόπιν, προσβολὴν τινα.

Ἀπανόζω. Λέγεται ὅταν ἐπιζῇ τις προσκαίρως, αὐτῶς ἀπανόζω, λίγαις ἡμέραις.

Ἀπανοθεός. Καλεῖται ὁ προστάτης καὶ βοηθός ὁ λίαν ἰσχυρός. φρ. αὐτὸς ἔχει καὶ ἀπανοθεός.

Ἀπαροκάβαλλα (ἐπίρ.) Σημαίνει ἐπιθεσιν πραγμάτων, τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου.

Ἀπαρολαθῆα. Καλεῖται τὸ ἐπιπλέον ἔλαιον, ἢ ἄλλο τι λιπώδες βρευστόν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ὑγροῦ τινος. Σημαίνει δὲ καὶ τὸ ἄνθος (cigree) ἢ τὸ ἐκλεκτότερον μέρος τοῦ ὑγροῦ ἢ ζωμοῦ.

Ἀπανωμερίτης, καὶ κατωμερίτης. Ὁ εἰς τὰ ἄνω ἢ κάτω μέρη κατοικῶν.

Ἀπαρωροίει (τὸ) Τὸ ἐπὶ τῆς προικῆς ὑπάνδρου γυναικὸς διδόμενον μέρος (la contradotte.)

Ἀπανωτάρι (τὸ) καὶ ἡ ἀπανωταρέα. Καλεῖται τὸ ἄνω μέρος σκεύους τινός, ἢ ἐργαλείου, ὡς, αὐτῶς ἀπανωταρέα τοῦ χειρομύλου, τουτ. ὁ ἄνω λίθος αὐτοῦ, καὶ ἡ καταρέα, ὁ κάτωθεν μὴ κινούμενος. Μεταφ. δὲ καλεῖται καταρέα τοῦ μύλου, ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ κνηρὸς ἄνθρωπος. Καὶ ἐπιβρύχτικῶς, ἀπανωτάρι, λέγονται τὰ ἐπιτιθέμενα πράγματα τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου ὡς ἡ φρ. αὐτῶς ἔχει ἀπανωτάρι.

Ἀπειθο, ἀντὶ τοῦ ἀπίθανον, ἀμφοβολον, ἀπίστευτον. αὐτῶς τῶς ἀπειθο, τουτ. μὴ τὸ ἔχει δύσκολον.

Ἀπεικάζω, ἀντὶ τοῦ εἰκάζω, συμπεραίνω. αὐτῶς ἀπεικάσα, δηλ. τὸ ὑπέθεσα, ἢ τὸ ἐκατάλαβα. Λέγεται καὶ αὐτῶς ἀπεικασμάτου (ἐπίρ.) τουτ. ἐξ εἰκασίας, ἢ, κατὰ συμπερασμόν.

Ἀπέλλα (ἡ) καλεῖται ἑκατέρω τῶν μερίδων τοῦ διχοτομηθέντος διπύρου ἄρτου ὀριζοντίως. (ἴσως ἐκ τοῦ φελίς φέλλα). *Tartine, quignon*.

Ἀπήγανος (ὁ), εἶδος βοτάνου. Τὸ πηγανόν, ἡ ῥύτη (*Rue*).

Ἀπηλογία (ἡ), σκεῦος ἢ ἄλλο τι ἐργαλ. οἰκιακόν (*ustensile*).

Ἀπήτης (ἐπίρ.) ἀντὶ ἀφ' οὗ, ἀφοῦ.

Ἀπλάδαινα. Πινάκιον, ἢ πινακὶὰ δισκοειδὴς καὶ ἀπλωτὴ τσανάκη.

Ἀποβροχιάρης καιρός. Λέγεται ὁ μετὰ τὴν βροχὴν ὑγρὸς καιρός.

Ἀπογίνομαι, καὶ ἀπογίνηκε, ἀντὶ τοῦ ἀπέγεινεν, ἀπέκαμην, ἀπεθύησα. αὐτῶς ἀπόγεινεν ἢ ὑπόθεσις. τουτ. τί ἐκδασιν ἔλαβες;

Ἀποδιαλέγουρα καὶ ἀποδιαλεγούρια. Τὰ μετὰ τὴν ἐκλογὴν ἀρεθέντα ἀπομεινάρια.

Ἀποδοσίδι καὶ ποδοσίδι, ἢ ποδοσιδίον. Τὰ ἀποστελλόμενα δῶρα.

Ἀποδέχομαι. Σημ. τὸ δέχομαι εἰς ἀγγεῖον τὸ ἐξ ἄλλου ἐκκενωθὲν ἢ προσφερόμενόν μοι ὑγρόν.

Ἀποθερμῶ, καὶ προθερμῶ. (Ἐκ τοῦ ἀρχ. προθερμαίνω.) Λέγεται ὅταν χορηγῇται τὸ θερμανθὲν ὕδωρ πρὸς ἀρτοποιεῖν, ἢ ἄλλην ὁμοίαν ὑπηρεσίαν.

Ἀποθέτω. Τὸ παρ' ἄλλοις καλοθέτω, σημ. τὸ θέτω κατὰ γῆς, ἢ ἐπὶ τινος θέσεως ἀσφαλούς σκεῦος τί.

Ἀπόι (τὸ) ἀντὶ τοῦ ἀπόγι. Λέγεται ὁ ἀπόγειος ἢ ἀπόγειος ἄνεμος, ὁ πνέων δροσερός κατὰ τὴν πρωΐαν ἢ τὴν ἐσπέρην.

Ἀποκαιρίτης, καλεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὁ κρύος (κρύος) ἢ χοῦρος, ἢ ἄλλο οἰκιακόν ζῶον φυλασσόμενον πρὸς σφαγὴν μέχρι τοῦ ἐλευσομένου ἔτους.

Ἀπὸ καιροῦ, καὶ ἀπὸ χρόνου. Σημαίνει τὸ ἐλευσόμενον ἔτος, ἢ τὴν ἐποχὴν.

Ἀποκαλόθης. Σημ. ἀπὸ καλὴν οἰκογένειαν, ἢ ἐξ εὐγενῶν.

Ἀποκαρώγω. Ἀντὶ τοῦ ἀποναικύνω. αὐτῶς ἀποκάρωσε, τουτ. τοῦ ἡλθεν ὕπνος. αὐτῶς μωροδίαις τὸν ἀποκάρωσαν, δηλ. τὸν κατεζάλισαν.

(Ἀπολουθεῖ.)